

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

22. mai 2012*

Isikute vaba liikumine — Direktiiv 2004/38/EÜ — Artikli 28 lõike 3 punkt a — Väljasaatmisotsus — Kriminaalkorras süüdimõistmine — Hädavajalikkus avaliku julgeoleku huvides

Kohtuasjas C-348/09,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfaleni (Saksamaa) 20. augusti 2009. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 31. augustil 2009, menetluses

P. I.

versus

Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues (ettekandja), K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, U. Löhmus, kohtunikud A. Rosas, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadjiev ja C. Toader,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 10. jaanuari 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- P. I., esindajad: *Rechtsanwalt* G. L. Pagliaro ja *Rechtsanwalt* A. Caramazza,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja J. Möller,
- Belgia valitsus, esindaja: L. Van den Broeck,
- Taani valitsus, esindaja: C. Vang,
- Eesti valitsus, esindaja: M. Linntam,
- Iiri valitsus, esindajad: D. O'Hagan ja J. Kenny, keda abistas *barrister* D. Conlan Smyth,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Varone,
  - Madalmaade valitsus, esindajad: C. Wissels ja M. Noort,
  - Poola valitsus, esindaja: M. Szpunar,
  - Euroopa Komisjon, esindajad: D. Maidani ja S. Grünheid,
- olles 6. märtsi 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, lk 77; ELT eriväljaanne 05/05, lk 46), artikli 28 lõike 3 punkti a.
- 2 See taotlus esitati Itaalia kodaniku P. I. ja Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid'i (Saksamaa) vahelises vaidluses viimati nimetatud otsuse üle, millega P. I jäeti ilma õigusest Saksamaa territooriumile siseneda ja seal elada ning nõuti tema riigist lahkumist Itaaliasse väljasaatmise ähvardusel.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2004/38

- 3 Direktiivi 2004/38 põhjenduste 23 ja 24 kohaselt:

„(23) Liidu kodanike ja nende pereliikmete väljasaatmine avaliku korra või julgeoleku huvides on meede, mis võib tõsiselt kahjustada isikuid, kes on neile asutamislepinguga antud õigusi ja vabadusi kasutades igati integreerunud vastuvõtvasse liikmesriiki. Seepärast tuleks selliste meetmete ulatust piirata kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, et võtta arvesse asjaomaste isikute integreerumise astet, vastuvõtvas liikmesriigis elamise kestust, nende vanust, tervislikku seisundit, perekondlikku ja majanduslikku olukorda ning sidemeid päritoluriigiga.

(24) Sellest tulenevalt, mida suurem on liidu kodanike ja nende pereliikmete vastuvõtvasse liikmesriiki integreerumise aste, seda suurem peaks olema väljasaatmisvastase kaitse tase. Ainult erandlikel asjaoludel, kui see on avaliku korra huvides hädavajalik, võib rakendada väljasaatmist liidu kodanike suhtes, kes on mitu aastat elanud vastuvõtva liikmesriigi territooriumil, eriti kui nad on seal sündinud ja elanud kogu oma elu. Lisaks peaks selline erandlike asjaolude reegel kehtima ka alaealiste väljasaatmise suhtes, et kaitsta nende perekondlikke sidemeid, kooskõlas 20. novembri 1989. aasta ÜRO lapse õiguste konventsiooniga.”

4 Nimetatud direktiivi artikli 27 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Kui käesoleva peatüki sätetest ei tulene teisiti, võivad liikmesriigid piirata avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu huvides liidu kodanike ja nende pereliikmete liikumis- ja elamisvabadust, sõltumata nende kodakondsusest. Kõnealuseid põhjendusi ei tohi rakendada majanduslikel eesmärkidel.

2. Avaliku korra või julgeoleku huvides võetud meetmed on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ja põhinevad eranditult asjaomase isiku isiklikul käitumisel. Varasemate süüdimõistvate kohtuotsustega ei saa selliste meetmete võtmist iseenesest põhjendada.

Asjaomase isiku käitumine peab kujutama endast tõelist, vahetut ja piisavalt tõsist ohtu, mis kahjustab mõnd ühiskonna põhihuvi. Põhjendused, mis ei ole juhtumi üksikasjadega seotud või mis rajanevad üldise preventsiiooni kaalutlustel, ei ole vastuvõetavad.”

5 Sama direktiivi artikkel 28 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Enne avaliku korra või julgeoleku huvides väljasaatmise otsuse tegemist võtab vastuvõttev liikmesriik arvesse teatavaid asjaolusid, näiteks kui kaua on asjaomane isik tema territooriumil elanud, tema vanust, tervislikku seisundit, perekondlikku ja majanduslikku olukorda, sotsiaalset ja kultuurilist integratsiooni vastuvõtvasse liikmesriiki ning sidemeid päritoluriigiga.

2. Vastuvõttev liikmesriik ei või sõltumata kodakondsusest teha väljasaatmisotsust liidu kodanike või nende pereliikmete suhtes, kellel on tema territooriumil alaline elamisõigus, välja arvatud avaliku korra või julgeoleku huvides.

3. Välja arvatud juhul, kui see on liikmesriikide arvates avaliku julgeoleku huvides hädavajalik, ei või liidu kodanike väljasaatmise otsust teha, kui nad:

- a) on elanud vastuvõtvas liikmesriigis eelnevad kümme aastat või
- b) on alaealised, välja arvatud juhul, kui väljasaatmine on vajalik lapse enda huvides, nagu on ette nähtud 20. novembri 1989. aasta ÜRO lapse õiguste konventsioonis.”

6 Direktiivi 2004/38 artikkel 33 näeb ette:

„1. Vastuvõttev liikmesriik ei või väljasaatmisotsuseid teha karistusena või vabadusekaotusliku karistuse õigusliku tagajärjena, välja arvatud juhul, kui need vastavad artiklite 27, 28 ja 29 nõuetele.

2. Kui lõikes 1 sätestatud väljasaatmisotsus täidetakse rohkem kui kaks aastat pärast selle tegemist, kontrollib liikmesriik, kas kõnealune isik on sellel ajal tõsiselt ohtlik avalikule korrale või julgeolekule, ja hindab, kas väljasaatmisotsuse tegemisest alates on asjaoludes toimunud olulisi muudatusi.”

Direktiiv 2011/93/EL

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, lk 1), kehtestab miinimumeeskirjad, millega määratletakse kuriteokoosseisud ja karistused laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise, lasteporno ning lapse seksuaalsel eesmärgil ahvatlemise korral. Samuti kehtestab direktiiv sätteid, et tugevdada kõnealuste kuritegude tõkestamist ja kuriteoohvrite kaitset.

Siseriiklik õigus

8 30. juuli 2004. aasta liidu kodanike vaba liikumise seaduse (Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgern; BGBl. 2004 I, lk 1950), mida on viimati muudetud 26. veebruari 2008. aasta föderaalpolitsei seaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega (Gesetz zur Änderung des Bundespolizeigesetzes und anderer Gesetze; BGBl. 2008 I, lk 215), § 6 sätestab:

„(1) Ilma et see piiraks § 5 lõike 5 kohaldamist, võib § 2 lõikes 1 osutatud õiguse kaotuse tuvastada ja ühenduse elamisõiguse või alalise elamisõiguse tunnistuse konfiskeerida ning elamisloa või alalise elamisloa tühistada üksnes avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise huvides ([...] asutamislepingu artikli 39 lõige 3 ja artikli 46 lõige 1). Eespool viidatud põhjustel võib keelata ka territooriumile sisenemise. Rahvatervise huvides võib kaotuse tuvastada üksnes siis, kui haigus ilmneb kolme kuu jooksul alates sisenemisest.

(2) Lõikes 1 osutatud otsuste tegemiseks ning meetmete võtmiseks ei piisa üksnes süüdimõistvast kohtuotsusest. Põhjendamisel võib arvesse võtta föderaalsest keskregistrist veel kustutamata süüdimõistvaid otsuseid, tingimusel, et nende süüdimõistmiste aluseks olevatest asjaoludest ilmneb isiklik käitumine, mis kujutab endast tõelist ohtu avalikule korrale. Tegemist peab olema tegeliku ja piisavalt tõsise ohuga, mis kahjustab mõnd ühiskonna põhihuvi.

(3) Lõike 1 kohaselt otsuse tegemisel tuleb eriti arvesse võtta asjaomase isiku elamise kestust Saksamaa territooriumil, tema vanust, tervislikku seisundit, perekondlikku ja majanduslikku olukorda, sotsiaalset ja kultuurilist integreerumist Saksamaal, samuti tema sidemete tihedust päritoluriigiga.

(4) Pärast alalise elamisõiguse omandamist võib lõikes 1 nimetatud tuvastamine toimuda üksnes tõsistel põhjustel.

(5) Liidu kodanike või nende pereliikmete suhtes, kes on elanud liitvabariigi territooriumil viimased kümme aastat, ning alaealiste suhtes võib lõikes 1 nimetatud tuvastamine toimuda üksnes juhul, kui see on avaliku julgeoleku huvides hädavajalik. See ei kehti alaealistes suhtes, kui elamisõiguse äravõtmine on vajalik lapse huvides. Hädavajalikkus avaliku julgeoleku huvides esineb üksnes siis, kui puudutatud isikut on jõustunud kohtuotsusega karistatud ühe või mitme tahtlikult toimepandud kuriteo eest vähemalt viieaastase vangistuse või alaealistele kohaldatava vangistusega või kui seoses viimase jõustunud süüdimõistva kohtuotsusega on asjaomasele isikule määratud karistusjärgne kinnipidamine, kui on ohustatud Saksamaa Liitvabariigi julgeolek või kui puudutatud isikust lähtub terrorismioht.

[...]”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

9 P. I. on sündinud 3. septembril 1965. aastal Itaalias ja elab Saksamaal alates 1987. aastast. Esimene elamisloa anti talle 1987. aasta aprillis ning seda on korduvalt pikendatud. P.I. on vallaline ja lastetu. Ta ei ole omandanud ei üld- ega kutseharidust ning on Saksamaal töötanud ainult juhutöödel. P.I.-l on viis õde-venda, kellest osa elab Saksamaal ja osa Itaalias. Tema ema elab tema vahistamisest alates 2006. aasta jaanuarist osaliselt Saksamaal ja osaliselt Itaalias.

10 Landgericht Köln'i (Kölni piirkondlik kohus) 16. mai 2006. aasta otsusega, mis jõustus 28. oktoobril 2006, mõisteti P.I.-le alaealise seksuaalse kuritarvitamise ja väärkohtlemise ning vägistamise eest seitsme aasta ja kuue kuu pikkune vangistus. Karistuse aluseks olevad teod pandi toime aastatel 1990–2001. P.I. sundis oma ohvrit alates 1992. aastast astuma temaga peaaegu igal nädalal sugulisse vahekorda või sooritama teisi sugulisi toiminguid, kasutades selleks jõudu ja ähvardades muu

hulgas tappa ohvri ema või venna. Kuritegude ohver, P.I. toonase elukaaslase tütar, oli kuritegude toimepaneku algusaastatel kaheksa aastane. P.I. kannab alates 10. jaanuarist 2006 vanglakaristust ning selle lõpptähtaeg on 9. juuli 2013.

- 11 Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid, kes on põhikohtuasjas vastustaja, tuvastas 6. mai 2008. aasta otsuses, et P.I. on kaotanud Saksamaale sisenemise ja Saksamaa territooriumil elamise õiguse ning andis korralduse see otsus viivitamatult täitmisele pöörata ja kohustas P.I.-d Saksamaa territooriumilt lahkuma, sest vastasel juhul saadetakse ta Itaaliasse välja.
- 12 Põhikohtuasja vastustaja märgib, et P.I. tegutses märkimisväärse kriminaalse energiaga ja põhjustas oma ohvrile tema aastatepikkuse kuritarvitamisega „tohutuid kannatusi”. Ei saa välistada, et sarnaste asjaolude korral paneb ta samal või sarnasel viisil uuesti toime niisuguse kuriteo nagu enne kinnipidamist, mille kasuks räägib eeskätt pikk ajavahemik, mille vältel õigusrikkumine toimus, lisaks asjaolu, et selle toimepanija ei ole siiani teadvustanud oma süüd. Kaebuse esitaja kaitstavaid huvisid on arvesse võetud ja tema nimetamisväärset majanduslikku või sotsiaalset integratsiooni Saksa ühiskonda ei ole toimunud.
- 13 12. juunil 2008 esitas P.I. 6. mai 2008. aasta väljasaatmisotsuse peale kaebuse ja palus selle täitmine peatada. Verwaltungsgericht Düsseldorf (Düsseldorfi halduskohus) jättis nimetatud kaebuse 14. juuli 2008. aasta otsusega rahuldamata, leides muu hulgas, et süüdimõistmise aluseks olevatest asjaoludest nähtub P.I. isiklik käitumine, millest võib oodata vahetut, tõelist ja piisavalt tõsist ohtu, mis ähvardab ühiskonna põhihuve, milleks on tüdrukute ja naiste kaitsmine seksuaalse väärkohtlemise ja vägistamise eest. P. I. tegutses märkimisväärse kriminaalse energiaga, pidades eelkõige silmas kuritegude toimepanemise ajavahemiku kestust, ohvri vanust ja kuritegude ilmsikstuleku varjamiseks võetud meetmeid, mis seisnesid ohvri järjepidevas ähvardamises ning ohvri isoleerimises.
- 14 P.I. esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonikaebuse Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen'ile, kes pärast kaebuse peatava toime taastamist otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [direktiivi 2004/38] artikli 28 lõikes 3 sisalduv mõiste „hädavajalikkus avaliku julgeoleku huvides” hõlmab üksnes ohtu riigi sise- ja välisjulgeolekule, mis seisneb riigi ja selle avalike asutuste ning oluliste talituste terviklikkuses ja toimimises, rahvastiku säilimises ning rahvusvahelistes suhetes ja rahvaste rahumeelses koosseksisteerimises?”

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 15 Euroopa Kohus sedastas 23. novembri 2010. aasta kohtuotsuse Tsakouridis (C-145/09, EKL 2010, lk I-11979) punktis 56, et direktiivi 2004/38 artikli 28 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et võitlus kuritegeliku ühenduse korraldatava narkootiliste ainetega kaubitsemisega seotud kuritegevusega on hõlmatud mõistega „avaliku julgeoleku huvides hädavajalik”, mis võib õigustada väljasaatmisotsuse tegemist liidu kodaniku suhtes, kes on vastuvõtvast liikmesriigis elanud eelnevad kümme aastat.
- 16 Vastates küsimusele, mille Euroopa Kohus esitas kirjalikult pärast eespool viidatud kohtuotsuse Tsakouridis väljakuulutamist, märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus, et põhikohtuasjas seisnesid kahtlused selles, kas ja vajaduse korral ka mis tingimustel võib võitlus muud tüüpi kuritegevusega kui kuritegelikus ühenduses narkootiliste ainetega seotud tegevus, olla samuti „avaliku julgeoleku huvides hädavajalik” eespool viidatud artikli 28 lõike 3 tähenduses.
- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus arutleb täpsemalt selle üle, kas on võimalik saata vastuvõtvast liikmesriigist välja neid liidu kodanikke, kes – olemata ühegi kuritegeliku ühenduse või mis tahes muu kriminaalse struktuuri liige – on toime pannud eriti raskeid kuritegusid, mis kahjustavad õiguslikult

kaitstud üksikisikute huve nagu seksuaalne enesemääramine, elu, vabadus või kehaline puutumatus, ja kui esineb kõrgendatud oht, et nad oma kuritegusid kordavad, pannes toime muid samalaadseid rikkumisi.

- 18 Avaliku julgeoleku osas on Euroopa Kohus juba otsustanud, et see hõlmab ühel ajal nii liikmesriigi sisejulgeolekut kui ka tema välisjulgeolekut (eespool viidatud kohtuotsus Tsakouridis, punkt 43 ja viidatud seal kohtupraktika).
- 19 Euroopa Kohtu sõnul tuleneb direktiivi 2004/38 artikli 28 lõike 3 sõnastusest ja selle sätte ülesehitusest, et seades kõik väljasaatmismeetmed sõltuvusse selles sättes ette nähtud „hädavajalikkusest” avaliku julgeoleku huvides – mõiste, mis on oluliselt rangem kui „tõsised põhjused” selle artikli lõike 2 tähenduses –, soovis liidu seadusandja ilmselgelt näha nimetatud lõikele 3 tuginevate meetmete kasutamist ette üksnes „erandlike asjaolude” puhuks, nagu on öeldud nimetatud direktiivi põhjenduses 24 (eespool viidatud kohtuotsus Tsakouridis, punkt 40).
- 20 Nimelt eeldab mõiste „avaliku julgeoleku huvides hädavajalik” mitte üksnes ohtu avalikule julgeolekule, vaid lisaks ohtu, mille tase on eriliselt kõrgendatud, mida peegeldab väljendi „hädavajalik” kasutamine (eespool viidatud kohtuotsus Tsakouridis, punkt 41).
- 21 Samuti tuleb meeles pidada, et liidu õigus ei kehtesta liikmesriikidele ühtset väärtusskaalat sellise tegevuse hindamisel, mida võib lugeda avaliku korruga vastuolus olevaks (vt analoogia alusel 20. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-268/99: Jany jt, EKL 2001, lk I-8615, punkt 60).
- 22 Direktiivi 2004/38 artikli 28 lõike 3 kohaselt tuleb avaliku julgeoleku huvides hädavajalikuna mõista seda, mis on „liikmesriikide arvates” hädavajalik.
- 23 Ehkki sisuliselt jääb liikmesriikidele vabadus määrata avaliku korra ja avaliku julgeoleku nõuded kindlaks lähtuvalt oma siseriiklikest vajadustest, mis võivad varieeruda nii liikmesriigiti kui sõltuvalt ajajärgust, tuleb neid nõudeid liidu kontekstis ja eelkõige õigustusena isikute vaba liikumise aluspõhimõttest tehtavast erandist tõlgendada kitsalt, nii et nende ulatust ei saaks määrata iga liikmesriik ühepoolset, ilma liidu institutsioonide kontrollita (vt eelkõige 10. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-33/07: Jipa, EKL 2008, lk I-5157, punkt 23, 17. novembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-430/10: Gaydarov, EKL 2011, lk I-11637, punkt 32, ja 17. novembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-434/10: Aladzhov, EKL 2011, lk I-11659, punkt 34).
- 24 Määramaks kindlaks, kas niisugused rikkumised nagu need, mille pani toime P.I., võivad kuuluda mõiste „avaliku julgeoleku huvides hädavajalik” alla, tuleb arvesse võtta alljärgnevat tegureid.
- 25 ELTL artikli 83 lõike 1 kohaselt kuulub laste seksuaalne ärakasutamine eriti ohtlike piiriülese mõõtmega kuriteoliikide alla, mille korral on ette nähtud liidu seadusandja sekkumine.
- 26 Seda eesmärki väljendades toonitab direktiivi 2011/93 põhjendus 1, et laste seksuaalne kuritarvitamine ja ärakasutamine rikub raskelt laste põhiõigusi, milleks on eelkõige lapse õigus heaoluks vajalikule kaitsele ja hoolitsusele, nagu see on sätestatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 20. novembri 1989. aasta lapse õiguste konventsioonis ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas.
- 27 Sellist tüüpi rikkumiste tõsidus ilmneb ka direktiivi 2011/93 artiklist 3, mille lõikes 4 on sätestatud, et lapsega, kes ei ole jõudnud seksuaalse enesemääramise ikka, seksuaaltegevuses osalemise eest määratakse karistus, mille maksimummäär on vähemalt viieaastane vangistus, ning sama artikli lõike 5 punkt i sätestab, et nimetatud tegevuses osalemise eest, kui selleks on lapse suhtes saavutatud usaldust, võimu või mõju kuritarvitatud, määratakse karistus, mille maksimummäär on vähemalt kaheksa-aastane vangistus. Sama lõike 5 punkt iii sätestab, et kui tegevuses on kasutatud sundi, jõudu või ähvardusi, määratakse karistuseks vähemalt kümneaastane vangistus. Sama direktiivi artikli 9

punktide b ja g kohaselt võib raskendava asjaoluna käsitada seda, kui süüteo pani toime lapse pereliige, lapsega koos elav isik või lapse suhtes usaldust või võimu kuritarvitanud isik, ning seda, kui süütegu hõlmas rasket vägivalda või sellega põhjustati lapsele suurt kahju.

- 28 Nendest asjaoludest nähtub, et liikmesriikidel on lubatud asuda seisukohale, et ELTL artikli 83 lõike 1 teises lõigus loetletud kuriteod kujutavad endast ühiskonna põhihuvile eriti tõsist ohtu, mis võib otseselt ähvardada rahvastiku rahu ja füüsilist julgeolekut, ja seetõttu kuuluda mõiste „avaliku julgeoleku huvides hädavajalik” alla, millega saab õigustada direktiivi 2004/38 artikli 28 lõike 3 alusel tehtud väljasaatmisotsust, tingimusel et need rikkumised pandi toime eriti raskel viisil, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus peab tema menetluses oleva juhtumi puhul konkreetselt kontrollima.
- 29 Kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peakski oma õiguskorrale omaste väärtuste kohaselt järelutama, et niisugused rikkumised nagu pani toime P. I. kujutavad endast otsest ohtu rahvastiku rahule ja füüsilisele julgeolekule, ei too see tingimata kaasa asjaomase isiku riigist väljasaatmist.
- 30 Direktiivi 2004/38 artikli 27 lõike 2 teine lõik kehtestab igasugusele väljasaatmisotsusele tingimuse, et asjaomase isiku käitumine peab kujutama endast tõelist ja vahetut ohtu, mis kahjustab mõnd ühiskonna või vastuvõtva liikmesriigi põhihuvi, ning see eeldab üldjuhul asjaomase isiku kalduvust sellist käitumist tulevikus jätkata.
- 31 Tuleb lisada, et kui riigi territooriumilt väljasaatmisotsus on tehtud karistusena või vabadusekaotusliku karistuse õigusliku tagajärjena, kuid see väljasaatmisotsus täidetakse rohkem kui kaks aastat pärast selle tegemist, siis kohustab direktiivi 2004/38 artikli 33 lõige 2 liikmesriike kontrollima, kas kõnealune isik on sellel ajal tõsiselt ohtlik avalikule korrale või julgeolekule, ja hindama, kas väljasaatmisotsuse tegemisest alates on asjaoludes toimunud olulisi muudatusi.
- 32 Lõpetuseks – nagu tuleneb ka direktiivi 2004/38 artikli 28 lõike 1 sõnastusest – peab vastuvõttev liikmesriik enne avaliku korra või julgeoleku huvides väljasaatmise otsuse tegemist võtma arvesse muu hulgas seda, kui kaua on asjaomane isik tema territooriumil elanud, tema vanust, tervislikku seisundit, perekondlikku ja majanduslikku olukorda, sotsiaalset ja kultuurilist integratsiooni sellesse riiki ning sidemeid päritoluriigiga.
- 33 Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2004/38 artikli 28 lõike 3 punkti a tuleb tõlgendada nii, et liikmesriikidel on lubatud asuda seisukohale, et ELTL artikli 83 lõike 1 teises lõigus loetletud kuriteod kujutavad endast ühiskonna põhihuvile eriti tõsist ohtu, mis võib otseselt ähvardada rahvastiku rahu ja füüsilist julgeolekut, ja seetõttu kuuluda mõiste „avaliku julgeoleku huvides hädavajalik” alla, millega saab õigustada nimetatud artikli 28 lõike 3 alusel tehtud väljasaatmisotsust, tingimusel et need rikkumised pandi toime eriti raskel viisil, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus peab tema menetluses oleva juhtumi puhul konkreetselt kontrollima.
- 34 Igasuguse väljasaatmisotsuse puhul kehtib tingimus, et asjaomase isiku käitumine peab kujutama endast tõelist ja vahetut ohtu, mis kahjustab mõnd ühiskonna või vastuvõtva liikmesriigi põhihuvi, ning see eeldab üldjuhul asjaomase isiku kalduvust sellist käitumist tulevikus jätkata. Vastuvõttev liikmesriik peab enne väljasaatmisotsuse tegemist võtma arvesse muu hulgas seda, kui kaua on asjaomane isik tema territooriumil elanud, tema vanust, tervislikku seisundit, perekondlikku ja majanduslikku olukorda, sotsiaalset ja kultuurilist integratsiooni sellesse riiki ning sidemeid päritoluriigiga.

Kohtukulud

35 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulused, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ, artikli 28 lõike 3 punkti a tuleb tõlgendada nii, et liikmesriikidel on lubatud asuda seisukohale, et ETL artikli 83 lõike 1 teises lõigus loetletud kuriteod kujutavad endast ühiskonna põhihuvile eriti tõsist ohtu, mis võib otseselt ähvardada rahvastiku rahu ja füüsilist julgeolekut, ja seetõttu kuuluda mõiste „avaliku julgeoleku huvides hädavajalik” alla, millega saab õigustada nimetatud artikli 28 lõike 3 alusel tehtud väljasaatmisotsust, tingimusel et need rikkumised pandi toime eriti raskel viisil, mida eelotsusetaotluse esitanud kohtus peab tema menetluses oleva juhtumi puhul konkreetselt kontrollima.

Igasuguse väljasaatmisotsuse puhul kehtib tingimus, et asjaomase isiku käitumine kujutaks endast tõelist ja vahetut ohtu, mis kahjustab mõnd ühiskonna või vastuvõtva liikmesriigi põhihuvi, ning see eeldab üldjuhul asjaomase isiku kalduvust sellist käitumist tulevikus jätkata. Vastuvõttev liikmesriik peab enne väljasaatmisotsuse tegemist võtma arvesse muu hulgas seda, kui kaua on asjaomane isik tema territooriumil elanud, tema vanust, tervislikku seisundit, perekondlikku ja majanduslikku olukorda, sotsiaalset ja kultuurilist integratsiooni sellesse riiki ning sidemeid päritoluriigiga.

Allkirjad